Anul I. No. 103. | 4 pagini | Arad, Joi, 23 Oct. 1924.

Abonamente:
un an . 520 Lei
½ an . 260 Lei
¼ an . 130 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul"

INSERȚII
se primesc după tarif la Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Oștirea Vaticanului

Cu prilejul congresului catolic din Arad

Arad, 22 Octomvrie

ultimul timp s'au petrecut o de evenimente de mare răsunet mea catolică maghiară. La Bu-sta, dupăcum cititorii noștri știu, prilejul unui recent congres cato- fost purtat din dealul Budei și la catedrala basilitană din Pesta vicleimul închinătorilor „reg-i marianic". Incadrat între arhi- și arhiducesele apusei dinastii burgice și între „atilele" magna- Andrássy, Apponyi, Bethlen monseniorul Schioppa, nunciul l s'a crezut dator, răpit de for-bilul elan revanșist ce stăpânea crul congres, să declare, că el s, în calitate de reprezintant al canului, este pătruns de convin-a, că „Ungaria de ieri" se va aste.

Concomitent cu intempestiva de-strație din capitala Ungariei, aici Ardeal, la Cluj, lumea catolică hiară a serbătorit timp de două-ece zile clopotele unei biserici, nd căpăteniile ei generale necon-late ocazii de-a reconforta o ac-e, ale cărei roade am avut atâtea ejuri să le arătăm opiniei publice nești. Serbările dela Cluj au viu comentate peste Tisa și m din ziarele clericale de acolo, ele au fost înregistrate ca un e succes al cauzei ungurești integ-e. In adevăr, — ca să luăm nu- un exemplu din cele multe ce petrec acum, dincolo de frontie- noastre, — contele Apponyi, pânit încă de impresiile dela con-sul catolic, a grăbit între alegă- săi, la Jászbereny, unde a ro- un adevărat cântec de lebedă. spus, marele mogul, în accente de nic, acum vibrând de-o profundă lancolie, că visul „Ungariei de " se va coborî în realitate, deși, ce-l privește, nu mai crede să-l ngă în viață. Tot atunci, la Kecs-met, cele șapte societăți ale „un-ilor ce se deșteptă" și în sânul ora elementul stăpânitor e tot cle-alismul catolic militant, s'au con-uit în partid politic sub șefia lui mbös, Hejjas și ceialați pui ai ticei paseri Turul?

In acest freamăt de nouă cru-dă, se va deschide aici în Arad, mâne, congresul romano-catolici- din România întregită. Autorită- noastre au pus la indemâna or-nizatorilor, cu o largă înțelegere, te înlesnirile cari să asigure o sfășurare impunătoare congresului. latul Cultural, sala festivă a efecturei și cea dela primărie vor lășlui manifestațiile libere ale ace-or concetățeni ai noștri. Numai din uj, și-au anunțat, până astăzi, par-iparea peste 1400 persoane și se evede o afluență de cel puțin 5000 intelectuali rom.-catolici din toate nghiurile țării.

Nu insinuăm și nu anticipăm ni-ic. Inregistrăm numai faptele, în xpresia lor semnificativă. Ar fi prea ult să presupunem, că aici la Arad, căpeteniile oștirei Vaticanului, ar utea să agite simbolurile dela Bu-dapesta. Acolo oștirea Vaticanului a arătat în adevărata lumină a in-tențiilor ce are. I-am văzut, ca pe parapetele unei cetăți negre, cu mi-rajul ei de spectri din alte vremi, prosternându-se în fața celui mai mort dintre trecutele simboluri, în fața coroanei sfntului Ștefan, regele arpadian. Susținuți în fanatismul lor, nu numai de triara papei, ci — s'ar părea — că și din partea Quirinalului, care în preocupările-i oarbe pentru stăpânirea Adriaticei și-a Mediteranei, se suprapune tot mai des în timpul din urmă oricăror considerații de fraternitate latină și dibuește un foarte problematic sprijin la Budapesta, — neîmblânziții noștri potrivnici au prins un curaj necontrolat de nici o prudență politică.

Speranțele lor se aștern ca o brumă târzie pe crucea turtită a coroanei de ieri și nu se întreabă măcar, dece fel ar putea să fie efectele unei realizări, ca prin minune, a Ungariei pe care o vor astăzi în întinderea din trecut și desfăcută din angrenajul monarhiei dualiste, într'o Europă, care este definitiv transformată? Impinsă această Ungarie, nonsens cabalistic, pe toate apele raselor împrejmuitoare, s'ar risipi ca o bășică de săpun. Bietul Otto, presumtivul rege al grandomaniei clericaliste maghiare, ar fi răpit de vâltorile atâtor elemente deslănțuite: o frunză pe o gură de potop. Dacă inșcenările istoriei s'ar putea realiza cu mijloace de teatru, — o încercare în sensul dorințelor maghiare iredentiste ar da cea mai grozavă lecțiune acestor incurabili aventurieri ai epocei noastre.

Grație neastâmpărului ce frământă unitatea maghiară a oștirei papale, lumea întreagă a putut să se convingă de seriositatea politicei de care se animă azi Vaticanul. Atașându-se Budapestei, acest for suprem al celei mai mari biserici creștine, ridică o primejdie serioasă asupra țării noastre. Și ne întrebăm, în aceste vremi de adânci semnificații, dacă Blajul n'are un cuvânt de spus? Vlădica Atanasie, care la 1700 ne-a dus în turma Romei, oare ce ne-ar sfătui astăzi, dacă s'ar scula din mormânt? Nu a sosit oare ceasul să-i facem pe cei dela Tibru să înțeleagă cât e de mare pentru biserica catolică universală riscul aventurei cu Budapesta?!

M.

NOTE

Batjocorirea limbei noastre

Arad, 22 Oct.

Anul Domnului 1924!

Ani lungi și grei, de certuri multe și de isprăvi puține, ne despart de marea adunare națională dela Alba-Iulia, când într'o atmosferă de uriaș entusiasm, românul a fost proclamat stăpân pe veci de veci al acestor pământuri, răscumpărate de mii și mii de ori, cu sânge românesc...

Au trecut ani și ani de-atunci, și totuș stăpânirea noastră aici par'că ar fi o poveste: românul se simte tot mai străin în țara lui.

Limba românească, limba aceasta pe care dușmanii de veacuri voiau să ne-o smulgă din gură cu suflet cu tot, o vedem astăzi permanent batjocorită sub ochii noștri nepăsători, criminal de nepăsători.

Oriunde îți intorci ochii întâlnești: firme oribil scrise românește: reclame în cari limba noastră e de nerecunoscut; placarde cari sunt adevărate sfidări.

Intelectualii localnici nu se sinchisesc; cei veniți de-aiurea de asemenea; autoritățile noastre indulgente nu iau nici o măsură împotriva celora ce-și bat joc de limba românească.

Am văzut placarde făcute de societăți șvăbești, în cari textul maghiar era perfect tipărit, și invers, dar, poate, niciodată nu ne-a fost dat să vedem un placard străin în care textul românesc să fie ca lumea.

Nu știu oamenii românește?. Nu găsesc pe nime, în Aradul acesta, care să le corijeze un text?

Explicația, la nici un caz, nu poate fi asta!

Nepăsarea noastră, fără leac, ii încurajează pe minoritari să-și bată joc de noi la noi acasă.

Că minoritarii nu vreau să învețe românește, e treaba lor. Nu vrem să-i silim cu ciomagul la asta; putem însă aștepta dela ei mai mult respect pentru limba Statului care îi adăpostește.

Autoritățile românești ar trebui să vegheze ca limba noastră să nu mai fie batjocorită. Tot așa și intelectualii români cărora li-e dragă limba străbunilor lor.

Pacea monetară

— Declarațiile d-lui Herriot. —

PARIS, 21. — Luând cuvântul la banchetul conferinței parlamentare internaționale a comerțului, d. Herriot a declarat că pacea monetară este necesară pentru a obține o pace eficace. D. Herriot a respins teoriile mari ale schimbului liber precum și teroriile protecționismului, preconizând o soluție mijlocie pentru reluarea relațiilor între popoare pe calea acordurilor comerciale. Franța a dovedit că este hotărâtă să meargă pe această cale începând negocieri importante, cu toate statele.

Mișcarea din corpul diplomatic

D. de Maneville actualul ministru al Franței la București a fost rechemat în administrația centrală a ministerului de externe francez unde va ocupa demnitatea de director al afacerilor politice, deținută până în prezent de d. Daeschner, fost și d-sa ministru al Franței la București.

D. de Maneville va fi înlocuit de d. de Billy, actualmente ministru plenipotențiar la Belgrad, pentru care guvernul român a și dat agrementul său.

Simultan cu această schimbare se va face următoarea mișcare în personalul legației franceze la București. D. de Gallye de Hybville va pleca la Buenos-Aires, D. Terbe de Saint Hardouin va fi mutat la Teheran, iar d. Gerard Japy va rămâne în Capitală pentru a gira afacerile legației după plecarea d lui de Maneville și până la sosirea d lui de Billy.

Rusia și legăturile cu Franța

VARȘOVIA, 20. — Cicerin, la adunarea comitetului executiv bolșevic, a spus, că nădăjduește că Rusia va intra în legături normale cu Franța. Dar condiția de căpetenie a Rusiei e ca Franța să recunoască de drept actualul așezământ politic rus.

In ce privește legăturile cu Ungaria, Cicerin a spus că nu există nici un acord militar.

Probleme locale

Necesitatea unui nou cămin de ucenici

Arad, 22 Oct.

Intr'o ședință recentă a consiliului nostru comunal, d. consilier *Constantin Popa*, a propus înființarea unui nou cămin de ucenici, redactând în acest scop un memoriu temeinic, din care reținem următoarea argumentație:

In orașul nostru unde industria și comerțul este foarte desvoltat, elementul românesc este cât se poate de slab reprezentat mulțumită politicei dominațiunei din trecut. Pentru a putea face posibil ca să străbată în industrie și comerț și elementul românesc și prin aceasta a croi o soartă mai bună și mai ușoară populației românești și a face posibil ca tineretul românesc dela sate să se poată așeza în oraș și prin aceasta a contribui la românizarea orașelor, statul a ordonat înființarea unui cămin de ucenici de stat care este condus de o eforie constituită în conformitate cu ordinul ministerului de instrucțiune.

Acest cămin deși târziu și cu multe greutăți, totuși a luat ființă și funcționează adăpostind în el 56 de vlăstare tinere românești din provincie, cari sunt plasați în diferite stabilimente industriale și la măiestri, și cari spre mulțumirea patronilor și a eforiei fac progrese foarte frumoase. — Conducerea acestui cămin însă din punct de vedere material îndură foarte multe greutăți prin faptul că statul nu poate da sprijinul material de care are nevoe.

Având în vedere că acest cămin este mult prea mic pentru adăpostirea ucenicilor necesari la marile stabilimente industriale și comerciale, se impune în mod imperativ înființarea cât mai grabnică a căminului al doilea. Pentru a putea realiza înființarea căminului cel nou ar fi de dorit ca el să nu mai depindă de stat ci de oraș, așa cum a înființat orașul Timișoara deja 4 cămine. Statul nu mai poate face față tuturor angajamentelor și așa nu s'ar putea ajunge la scopul urmărit.

Având în vedere că aceasta idee de a contribui la românizarea orașelor prin înființarea căminurilor de ucenici, este îmbrățișată de către toate orașele, cum este Timișoara, Cluj, Târgu-Mureș și altele, având mai departe în vedere că chiar și cu ocaziunea congresului „UNIUNII" orașelor din România s'a ridicat și discutat această chestiune și unde reprezentanții tuturor orașelor au aprobat această idee, realizarea ideii nu are nevoie de prea mult studiu.

Căminul cel nou ar avea menirea ca în primul rând să adăpostească ucenici cari vor fi plasați la Fabricele „Astra", Fabrica de textile, „Industria Uleului", Fabrica de Tricotaj, „Fabrica de Ferestrău Kornis" etc.

Deoarece tocmai acum se întocmește bugetul comunal ar fi bine să se iea în desbatere de urgență această chestie.

•

După cum suntem informați, propunerea dlui C. Popa a fost primită cu înțelegere, de membri consiliului, dându-se pentru cămin în buget frumoasa sumă de 300 mii lei.

Dorim ca gândul frumos să fie coborât în realitate cât mai curând.

FOILETON

O FIRE CIUDATĂ

Iordăchescu era om care nu suferea observațiuni...

Incă de copil nu răbda să fie mustrat de cei mari. Când se întâmpla să-l dojenească părinții pentru o greșală, se mâhnea așa de mult, încât numai voia să mănânce nimic, două zile dearândul. Intr'o zi, fiindcă i-a dat mama lui o palmă numai, se simți așa de nenorocit, încât încearcă să se otrăvească cu niște chibrituri topite în oțet... De atunci părinții nu mai îndrăsneau să-l ocărască. Deși nu era tocmai silitor, nu se ducea la școală cu lecția neînvățată. Nu învăța, fiincă se gândea să facă bucuria părinților, sau să mulțumească pe unchiul Matei care îi făgăduia un cadou, dacă reușia să treacă în clasa următoare. Invăța numai de frică să nu-l dojenească cumva profesorul. Tot din pricina asta avea și o purtare bună... Nu se bătea cu nimeni, nu fura covrigi din coșul covrigatorului, și nici nu se strâmba la oameni, când mergea pe stradă.

N'avu noroc să isprăvească liceul, deși intrase în clasa cea din urmă. Și asta din pricina profesorului de matematică. Acesta îi pusese o întrebare și fiindcă Iordăchescu n'o auzise, se răsti la el.

— Ce ești surd?

Lui Iordăchescu îi i se păru că tabla se topește în fața lui. Tâmplele îi zvâcneau, și în obraji simți o arsură supărătoare. Uitându-se cu dispreț în „ochii profesorului, îi aruncă creta la picioare:

— Nu sunt surd, d-le!... Dar mai bine aș fi surd, decât să te aud vorbind așa!...

Negreșit că aceasta era o obrăznicie din partea unui elev. Și îndrăznețul fu pedepsit cu darea afară din școală...

Când părinții aflară de isprava băiatului nu mai ținură seamă de firea lui supărăcioasă, și îl dojeniră cu cea mai mare asprime.

De data asta, băiatul nu se supără pe mâncare, și nici nu încercă să se otrăvească cu chibrituri sau cu altceva. Era și prea mare ca să facă astfel de mofturi. Tăcu în noaptea aceia, însă nu dormi. Se întinse numai în pat, îmbrăcat, rămânând cu ochii țintă în tavan. Când simți că cei din casă dorm, sări iute și începu să-și adune într'un cufăr, tot ce era al lui. Cum se lumină de ziuă, eși cu inima strânsă din casă, îndreptându-se spre gară. Cu cel dintâi tren, lua drumul Bucureștilor...

Dupăce suferi în ascuns aproape două luni, găsi un post într'un birou de architectură, unde fu însărcinat să copieze planurile pe curat.

Lucră vre-o două luni și când începu să capete încrederea șefului, se întâmplă să păteze un afurisit de plan.

Architectul se făcu foc:

— Ce Dumnezeu!... Parcă a umblat un porc cu planul ăsta!...

Iordăchescu păli și deși îi tremurau buzele, totuși zâmbi disprețuitor:

— Desigur că a umblat un porc, dacă îl țineți dv. în mână!

Șeful rămase înmărmurit de atâta îndrăzneală:

— Auzi impertinentul!... Să nu te mai văd de azi înainte în birou!...

Câteva luni Iordăchescu umblă fără slujbă, indurând umilinți și neajunsuri. Cu mare greutate găsi un loc la primărie, dar îl perdu în două săptămâni, tot din pricină că nu putu să rabde, fără să răspundă la observația unui funcționar mai înalt.

Și așa a cutreerat toate ministerele și toate așezămintele din București... O lună în slujbă și două afară.

Câteodată îl întâlneai așa de rău îmbrăcat că ți era rușine să-l oprești și să-i întinzi mâna față de lume. Altădată însă era așa înțolit că te uitai mirat după dânsul, neștiind dacă era el sau altul.

Și când cunoscuții lui începeau să creadă că i-a intrat mintea în cap și că își vede de slujbă, nemai răspunzând cu obrăznicie la observațiile șefilor, se pomeneau cu el iarăși zdrențăros, iar întunecat și iarăși blestemând pe cei cari poruncesc. Un lucru de neînțeles pentru cei cari îl cunoșteau: Nu se supăra niciodată de glumele sau batjocurile colegilor săi de aceiaș treaptă cu el, sau chiar mai jos. Numai când îl atingea unul mai mare în grad numai atunci îi sărea țandăra.

„De ce să creadă el că mă are în mână!".

Când îi zicea cineva că e supărăcios sau țâfnos, Iordăchescu se împotrivea:

— Nu sunt țâfnos!.... Vezi tu, mă, să mă ia cine va de piept în mijlocul stradei, să mă facă pungaș sau să mă scuipe, și tot nu m'ași supăra atâta, cât mă supăr când văd că un șef îmi face observație, crezându-se îndreptățit să mă prostească fiindcă împrejurările l'au pus pe o treaptă mai sus decât pe mine!... Observațiile astea, mă, astea mă scot pe mine din sărite și mă fac să rămân pe drumuri!

In timpul din urmă însă, când neajunsurile îl încolțiră din toate părțile, când hainele după el prinseră să înverzească, numai atunci se hotărî că, dacă va mai găsi o slujbă, să primească, orice observații, numai să îndure mizeria care începea să-l prăpădească, desnădăjduindu-l.

Intr'o zi un senator din județul lui Iordăchescu, — prieten bun de al lui tată-su, — îl întâlni pe stradă.

— Se vede că iar ai perdut slujba — îi zise senatorul măsurându-l de jos în sus.

— Da... am pierdut-o, răspunse Iordăchescu, cu supunere.

Senatorul se gândi o clipă, apoi zise:

— Hai cu mine!...

Se urcară într'o birjă... Pe drum, senatorul care ajunsese la o vârstă când putea face morală celor tineri, încercând s'aducă pe fiul prietenului la calea cea dreaptă, începu:

— Azi e greu de trăit, băiete!... Gândește-te că pentru o slujbă de copist, se bat o sută de licențiați și tu n'ai nici bacalaureatul... Trebue să te înveți să suferi, să fi ascultător și supus la ordinele su-

Cu onoare aduc la cunostiinţa On. damelor din Arad şi jur, că după mai mulţi ani de studiu din străinătate m'am reintors acasă şi mi'am deschis **SALON de CROITORIE de DAME,** după moda engleză şi franceză în **Arad, Bul. Carol I. Nr. 69,** unde se pregăteşte cele mai elegante costume in preţurile cele mai moderate. Comandele din provinţă in 24 de ore se pregătesc. Cu stima: **Jancsó Jolán**

Mica publicitate

Societatea de Asigurare **„Prevederea"** caută **achizitori** şi **agenţi** pentru mijlocirea afacerilor. — Adresa la: **Banca Asociată, Arad.** (129)

Se caută o SERVITOARĂ de ZIUA. Palatul Bohuş, poarta I, atelier.

Stefan Brandt

tinicher, instalator de apaducte lângă ziarul »Aradi Közlöny. (140)

Andrei Wolf,

tapiţier, pregăteşti după desen cele mai moderne garnitur de stofe şi de piele cu preţuri moderate. Atelier Strada Horia şi Consistorului (casa Szántai).

Azi şi mâine peşte proaspăt,

peşte sărat

şi CARTOFI în permanenţă, la: **Iosif Luttwak**, Arad, Calea Bănatului Nr. 4. (112)

Inserţii se primesc

la Administraţia ziarului.

„PREVEDEREA"

Societate Anonimă Română de Asigurări, reprezentată inlocalitate de **BANCA ASOCIATĂ,** asigură următoarele riscuri:

Incendiu, riscuri civile, industriale şi agricole.
Transport, maritim, fluvial şi terestru.
Grindina, în condiţiile cele mai avantajoase.
Viaţa, în combinaţiile cele mai moderne.
Accidente-Individuale, cu restituirea şi fără restituirea primelor plătite.
Asigurari colective, pentru personalul fabricilor, societăţilor etc.
Automobile, asigurarea riscurilor: stricăciuni accidentale, furt, incendiu, explozie. Răspunderea civilă a proprietarilor de automobile.
Aviaţie, asigurarea călătorilor şi piloţilor de pe toate liniile regulate de navigaţie aeriană din Europa.
Geamuri şi oglinzi, asigurarea riscului de spargere cu primele cele mai reduse.
Furt prin spargere: mobilier în locuinţe particulare, mărfuri, conţinutul casselor de fier (numerar, valori, titluri), dispoziţiuni speciale pentru Bănci şi Instituţii financiare. — **Jefuirea băncilor şi incasatorilor.**
Asigurări populare de viaţă, fără examen medical, cu plata capitalului asigurat prin trageri la sorţi, lunare şi cel mai târziu la termen, cu primele cele mai modeste incepând cu Lei 54 pe lună. (127)

Comisia Economică a oraşului Arad.

No. 20378/1924. (141)

Publicaţiune de licitaţie publică.

Comisia Economică a oraşului cu drept de municipiu Arad, ţine licitaţie publică la 22 Decemvrie 1924, la orele 4 d. m. în localul Dlui Consilier economic (Primăria, etaj I, uşa 104) relativ la livrarea imprimatelor necesare în gospodăria oraşului pe anul 1925.

Preţul exlamării este Lei 20.000.

Vadiul de 10% după preţul exlamării, este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituţiunile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mânile Comisiunei care ţine licitaţia.

La licitaţie se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris inchise în plic şi sigilate, se vor prezenta la inceperea licitaţiei şi numai atunci se vor lua în eonsiderare, dacă oferentul declară că cunoaşte şi acceptă condiţiunile de licitaţie. — Adjudecaţiunea se va ţinea de către Consiliul Comunal, în ziua de 24 Decemvrie 1924, la orele 12 a. m. în sala mică de şedinţă a Primăriei.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcină se pot vedea la Dnul Consilier Economic, în orele de serviciu.

Supra ofert nu se primesc.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu Art. 72—80, din legea asupra contabilităţii publice.

Arad, din şedinţa Comisia Economice a oraşului cu drept de municipiu, ţinută la 20 Octomvrie 1924.

COMISIA ECONOMICĂ.

Răspândiţi Tribuna Nouă!

Serviciul de Poduri şi Sosele Arad.

No. 2552/1924.

Publicaţiune de licitaţie.

In baza ordinului Ministerului Lucrărilor Publice, Direcţiunea generală de Poduri şi Sosele No. 29.695 din 10 Octomvrie a. c., se publică licitaţie pentru vinderea unui autocamion marca „Marta", care se va ţinea la Serviciul subsemnat în ziua de 11 Decemvrie 1924 la orele 11 a. m., observând prescrierile Legii contabilităţii publice art. 72—85.

Depunerea garanţiei provizorie de 4% a sumei din ofertă se va adeveri prin recipisa Administraţiei Financiare, anexată ofertei.

Valoarea autocamionului s'a estimat la suma de Lei 45.000.

Autocamionul este în stare demontată la fabrica „Astra" din Arad, unde amatorii il pot vedea.

Condiţiunile de licitaţie şi modelul de ofertă se pot vedea zilnic în orele oficioase la subsemnatul serviciu.

Arad, la 21 Octomvrie 1924.

Serviciul de Poduri şi Sosele Arad.

Congresul naţional al bisericei ortodoxe din Ardeal

Sibiu, 21 Octomvrie

Congresul naţional al bisericii-ortodoxe din Ardeal, care sa închis, a mai luat următoarele hotărâri:

Situaţia canonică a românilor din Banatul jugoslav

D. I. Lupaş, raportor, citeşte darea de seamă asupra situaţiei credincioşilor din ţinuturile bănăţene rămase sub stăpânirea Jugoslaviei. Congresul, în conformitate cu propunerea comisiunei, propune: „Congresul ia act cu regret că cererea justă a consistoriului metropolitan de a fi reprezentat prin doi delegaţi ai săi la tratativele dintre România şi Jugoslavia, a fost refuzat prin adresa ministerului de externe, pe baza unor motive neacceptabile".

Se propune ca o delegaţiune să meargă la ministerul de culte şi externe, arătând amănunţit nedreptăţile îndurate.

„Congresul reclamă pentru România din Jugoslavia aceeaşi libertate de viaţă religioasă proprie, precum şi dreptul firesc de organizare bisericească autonomă".

Şcolile confesionale

Se trece la ordinea de zi. luându-se în discuţie chestia şcolilor confesionale, dl dr Andrei Magier fiind raportor.

S'a decis menţinerea şcoalelor confesionale în situaţia avută până acum. Clerul episcopal şi parlamentarii ortodoxi din Ardeal vor face un demers la ministrul instrucţiunii, în sensul de a se obţine revenirea asupra dispoziţiunilor jignitoare luate până acum în contra acestor şcoli atât prin ratificarea pe loc a învăţătorilor, cât şi prin instituirea comitetelor şcolare cu atribuţia de-a administra edificiile şcolare cât şi averile bisericeşti.

In baza experienţelor din ultimii patru ani, ministerul să retrocedeze şcolile bisericei şi să-i dea putinţa materială de-a le susţine.

Propunerea e primită cu unanimitate.

Invăţământul religiei

Congresul cere înscrierea în programul de învăţământ a două ore pe săptămână, la fiecare clasă şi la orice categorie de şcoală pentru învăţământul religiei.

Congresul cere să se înscrie în budgetul statului liceul din Braşov şi Brad, precum şi şcoalele normale confesionale din Sibiu, Arad şi Caransebes, în vederea trecutului lor istoric şi a serviciilor aduse neamului, pe lângă menţinerea caracterului lor confesional.

Raportorul citeşte memoriul corpului profesoral al liceului „Andreiu Şaguna" (Braşov) cuprinzând doleanţele asupra salarizării şi pensionării.

Fondurile consistoriale

Comisia financiară, prin raportorul său, d. Sava, dă cetire raportului asupra fondurilor administrate de consistorii, şi constată un excedent îmbucurător dela 1921—1923 Decemvrie. Comisiunea cere descărcarea de gestiunile anilor 1921, 1922 şi 1923. Propune apoi incasarea — prin intervenţie diplomatică — a veniturilor din Jugoslavia ale fundaţiei Trandafil.

Se aprobă apoi proiectul de budget pe anul 1925, în felul ca diferenţa de 17.500 lei să fie acoperită de consistoriu.

Salarizarea preoţilor

Preoţii cu calificaţie academică să primească un salariu egal cu cel al profesorilor secundari titulari.

Preoţii, absolvenţii ai cursurilor ordinare de teologie, un salar egal cu al profesorilor de şcoale medii; cei cu mai puţine pregătiri secundare, dar cu studii teologice ordinare, un salariu egal cu învăţătorii.

Preoţii ce n'au case parohiale, să primească indemnizaţie de chirie. Dacă preotul de parohie nu are sesiune parohială, statul să întregească corespunzător venitul cei lipseşte. Protopopii, — un salariu de bază, de 2000 lei lunar, plus gradaţii şi accesorii.

Construcţiile şcolare

D. V. Goldiş atrage atenţia asupra construcţiilor şcolare, spunând că sunt primejduite şi face propuneri pentru păstrarea lor. D. dr. Corneanu e împotriva propunerilor dlui Goldiş.

Episcopul Roman, (Oradea-Mare) aminteşte declaraţia făcută de dl ministru că nu va rechiziţiona clădirile bisericei.

Comisiunea bisericească, prin raportorul său dr. Ciuhandu, prezintă rapoartele privitoare la salarizarea asesorilor, secretarilor, profesorilor şi a întregului personal mitropolitan. Se aprobă să se facă demersuri pe lângă guvern pentru a se recunoaşte tuturor funcţionarilor bisericeşti dreptul la gradaţii. Se cere Consistoriului metropolitan să intervină în privinţa sporului de scumpete.

Sosirea în sala congresului a dlui ministru Al. Constantinescu, venit pentru împroprietărirea dela Tălmaci e salutată de către mitropolitul Bălan al Ardealului.

D. Al. Constantinescu mulţumeşte pentru primirea făcută şi asigură pe congresişti de toată solicitudinea sa „Voiu da bisericii putinţa de a se desvolta şi întări". Congresul ia act cu aplauze de această declaraţie ministerială.

Se ia apoi în discuţie raportul privitor la combaterea alcoolismului. Congresul invită consistoriul mitropolitan să ceară statului să ia măsuri pentru închiderea în zilele de Duminecă şi sărbători, a cârciumelor, revizuirea brevetelor şi reducerea lor la un procent în raport cu cifra populaţiei.

Cum a fost modificat statutul lui Şaguna

Se citeşte raportul privitor la modificarea art. 146 şi 155 din statutul organic în conformitate cu noul text al sta[tutului or]ganic întocmit în urma organiz[ării] a bisericei ortodoxe române. Ac[esta] se modifică astfel:

Art. 146: Congresul naţional [se] compune din 25 reprezentanţi [şi] 50 mireni (socotite de fiecare [...] clerici şi 10 mireni.

Art. 155: Pentru alegerea de [...] şi arhiepiscop, congresul se com[pune din] 150 deputaţi, la care arhidieceza [...] jumătate, iar celelalte eparhii cu [...] mătate. Arhidieceza ia parte cu [...] ai sinodului.

Acelaş raportor depune raport[ul] [...] nii relativ la unificarea bisericei.

*

In ultima şedinţa s'a procedat [...] delegaţiei congresului care va jud[eca] ivit între arhidieceze. Se aleg [...] dr. George Popovici, V. Goldiş, [...] Clobanu, pentru arhidieceze iar [...] Papp, dr. Aurel Lazar şi dr. [...] pentru Cluj. Preşedinte a fost ales [...] Silviu Moldovan, preşedinte de [...] (Arad). Se aleg delegaţii pentru [...] Mare şi Arad. Ca preşedinte al ace[...] legaţii e ales d. dr. Alex. Mar[...] procuror la Curtea de apel din [...]

Se hotărăşte încorporarea oraşul[ui] [...] Iulia la arhidieceza de Alba-Iulia [...]

Congresul se declară contra [concor]datului

D. raportor dr. GH. CIUHAN[DU pre]zintă actul consistoriului mit[ropolitan în] chestia concordatului.

Congresul ia act despre rapor[tul] [...] prezintă şi în acord cu decizia co[...] prin care s'a fixat atitudinea [...] noastre şi a credincioşilor ei în [...] chestiune invită episcopatul nostru [să conti]nue demersurile de apărare în co[ntra con]cordatului şi la caz de nevoe [...] însoţit de parlamentarii ortodoxi [...] guvernului ca raporturile biseric[ii] [...] să se regulamenteze nu prin conc[ordat ci] prin lege de stat, ca emanaţie a [...] nităţii naţionale. La caz de nevoe [...] apela şi la opinia credincioşilor.

Mitropolitul NICOLAE BALAN [...] desbaterile închise şi mulţumeşte [...] pentru munca stăruitoare depusă.

Moartea lui Iancu Flondor

CERNĂUŢI, 19 Oct. — Azi, la orele 11, a murit, la moşia Flondoreni din Storojeneţ, în urma unui atac de apoplexie şi în vârstă de 58 ani, cunoscutul bărbat politic din Bucovina Iancu Flondor.

Iancu Flondor s'a născut la 1865 în castelul strămoşilor săi dela Storojeneţ numit acum Flondoreni.

Tatăl său a fost o figură politică remarcabilă în viaţa românilor bucovineni, un statornic apărător al drepturilor româneşti.

După terminarea şcoalei primare în comuna natală şi a liceului din Cernăuţi, şi-a desăvârşit studiile la Viena, unde în 1892 a obţinut doctoratul în drept.

Din tinereţe a arătat frumoase şi apreciate însuşiri artistice, manifestându-se în sculptură, arhitectură şi muzică. Dar mai presus de toate, deprins de mic, din familie, cu lupta politică pentru apărarea drepturilor românilor asupra Bucovinei, Iancu Flondor s'a manifestat ca un aprig şi credincios luptător naţional, alături de George Popovici, care inaugurase politica naţionalistă a românilor bucovineni.

Ca deputat în 1898, în diet[a] Bucovinei, Iancu Flondor a des[făşurat o] lăudabilă activitate parlamentară, [...] cu curaj şi hotărîre încercările de [...] narea românilor, ale rutenilor şi [...] lor. Pe urma acestei activităţi, s'au [...] ca modele de oratorie parlamentară [...] multe discursuri.

Ales mai târziu şef al partidului [...] român bucovinean a afirmat confi[...] turile românilor din Bucovina şi [...] pentru săvârşirea unirii politice [cu Ro]mânia.

Inchis în vremea războiului de [...] pentru atitudinea lui românească, [...] apoi, după prăbuşirea imperiului [...] gic în 1918 a proclamat exprimând [...] adunării naţionale bucovinene unir[ea ne]condiţionată a Bucovinei ca patrie [...] România.

După unire a fost ministru al B[ucovinei] până în 1919 când s'a retras din via[ţa po]litică la moşia sa dela Flondoreni, [în urma] unor neînţelegeri politice la Bucureşti.

„ASTRA"

Prima Fabrică Română de Vagoane şi Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA **TELEFON: 694 şi 900**

SECŢIA MOTOARE: Autobuse pentru circulaţie în oraşe, stabiliment de băi, şi pentru circulaţie interurbană. **Camioane** cu transmisiune prin cardan, sau lanţuri. (Incărcătură 3 tone). — **Automobile cisterne** pentru transporturi de uleiu, benzină şi petrol. Capacitatea 3550 litri. **Motoare de benzină** de 6, 14, 45, 60 şi 90 HP. — **Strunguri de precizie** pentru tăiarea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanţe între vârfuri 1000—1200 şi 1600 mm. — **Prese cu excentric** cu cursă de 8 tone. **Piese de automobile** pentru automobile de lux şi camioane de orişice marcă. — **Piese pentru motoare de benzină** de orişice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu preţuri originale de fabrică dela magazille de consignaţie mai jos notate.

Arad: Intreprindere de Maşini şi Automobile str. Alexandri numărul. 6.
Braşov: „Silvania" Intreprindere Technică S. A. Piaţa Boilor numărul 7.
Cernăuţi: „Mecano" S. A. Piaţa Unirei numărul 9.
Cluj: Biaga Emil, Piaţa Ştefan Cel-Mare numărul 3.
Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj
Oradea-Mare: „Economia" S. A. pt. Comerţ şi Ind. Piaţa M.-Viteazul 1.
Sătmar: Fraţii Princz, Turnătoria de Fier şi Fabrică de Maşini
Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade.
Târgu-Mureş: Biró E. Ing. mech. intrepr. technică Strada Ştefan-V. 1a/.
Timişoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

periorilor... Numai aşa poţi să răzbaţi, cum să zic: prin valurile existenţei... Uite eu de exemplu, ce crezi că am început prin a fi sanator?... Măcar că tatăl meu avea moşie, totuşi a trebuit să încep cariera prin muncă şi supunere... Şi să mă crezi, băiete, că la vârsta ta eram copist la comitet . . . Da, da, băiete, copist la comitet cu şase galbeni pe lună! Trebue să-ţi intre mintea în cap... Să nu crezi că tot ce soboară se mănâncă... Să asculţi ce-ţi spun eu, că eu sunt trecut prin toate... Trei lucruri sunt, a zis Napoleon: bani, bani işi iar bani... Eu zic răbdare, răbdare şi iar răbdare!...

Iordăchescu se frământa pe perina trăsurei, şi ar fi vrut mai bine să înghiţă pietrele trotuarelor, de cât să asculte morala senatorului.

In sfârşit, trăsura se opri la scara unui minister.

— Ai să mergi cu mine la secretarul general — îi zise senatorul, sărind din trăsură...

Sala de aşteptare era plină de lume... Senatorul intră deadreptul în cabinetul secretarului, fără să mai fie anunţat. Inaltul funcţionar deşi era ocupat cu iscălirea hârtiilor pe care îi le adusese şefii de serviciu, se ridică şi înaintă cu mâinile întinse spre amicul său politic... Se îmbrăţişară.

Tânărul Iordăchescu rămase lângă uşă, stingherit, neştiind cum să-şi ţie mâinile, numai să nu pară umilit.

Cei doi amici vorbiră câteva minute în şoapte. Deodată, Senatorul, arătând spre băiatul de lângă uşă, îi zise secratarului:

— Iată-l!... Să-l pui în slujbă domnule secretar... E băiat inteligent... dar are gărgăuni de prostie în cap...

Toate privirile se îndreptară spre băiatul cel sărăcuţ de lângă uşe.

Iordăchescu simţi o strângere dureroasă în inimă... Privirile celor de acolo par'că îi şfichiuiră faţa... Uitând peste o clipă de toată mizeria şi desnădăjduirea care îl aşteptau afară, îşi puse o mână în buzunar, şi privind cu un zâmbet tăios pe senator în faţă îi zise:

— Nu mai am gărgăuni d-le! I-am lăsat în birourile Comitetului, unde am fost copist acum 40 de ani.

Şi fără să mai salute pe cineva, eşi repede din cabinet.

De atunci nici n'a mai umblat după slujbă... Trăia ca vai de el din cei câţ-va franci pe care îi trimetea, pe ascuns, unchiul său Matei... Stătea la mahala într'o săliţă umedă, unde se puse pe brânci ca să înveţe carte...

Intr'o bună dimineaţă se trezi cu gâtul umflat. Crezu că e ceva trecător şi nu-i dădu nicio însemnătate. Spre seară însă simţi însă în gâtlej împunsături supărătoare care nu-l lăsară să doarme toată noaptea. Spre dimineaţă abia mai putea să răsufle, aşa'l îneca umflătura gâlcilor...

Gazda, speriată, aleargă să caute pe doctorul de fârta...

Acesta nu întârzie. Intră în săliţa săracă, strâmbând din nas, cu o urmă de supărare în fundul ochilor, pe ju[mătate] adormiţi.

— Hei, ia să văd pentru ce m'aţi [sculat] din somn...

Dar când ajunse lângă bolnav, par[că] mai schimbă tonul.

— De ce nu m'aţi chemat mai re[pede?] Nu vedeţi că e caz grav!...

Şi fără să mai zăbovească, scoase [din]tr'o cutiuţă de piele, o sculă pentru [ope]raţie...

— Hai, casă gura!... Ce vrei să di[că] tul popii?!

In ochii chinuiţi ai bolnavului, tre[cu o] scânteiere de mânie. In vocea doctor[ului] parcă desluşi accentele poruncitoare [ale] foştilor săi şefi de serviciu...

Iar când doctorul înaintă mâna [...] cetătoare, bolnavul i-o respinse cu atâ[ta pu]tere, în cât îi sări scalpelul dintre d[egete] cât colo...

Doctorul supărat se întoarse spre g[azdă]:

— De ce nu mi-ai spus că-i nebun?

Şi fără să aştepte răspunsul bătrân[ei ieşi] ca o furtună pe uşă...

In urma lui, bolnavul îşi rupse cu d[ege]tele-i zgârcite, cămaşa dela gât...

Dar nu mai putu să răsufle, căci [în] gâtlej i se pusese o stavilă care împ[iedica] cu străşnicie strecurarea aerului dătător [de] viaţă...

Se mai zbătu de câte-va ori şi pân[ă să] sosească alte ajutoare, Iordăchescu tre[cu în] lumea umbrelor unde nu sunt nici şefi, [nici] voci poruncitoare.

Al. Cazaba[n]

Artistice -- Culturale

Şezătoare literară-artistică

Duminecă, în 26 Octomvrie, ora 5 p. m. avea loc în Palatul Cultural **a treia şezătoare** a *„Salonului literar şi artistic“* sub presidenţia d-lui prof. *Al. T. Stamatiad*. Şezătoarea de Duminecă va avea următorul program:

1. Al. T. Stamatiad: Viaţa şi opera poetului Ştefan Petică.
2. D-ra Magda Tolossy: Legende şi Obertass — Mazurka de Wieniawsky — vioară.
3. George A. Petre: Versuri originale.

Partea II

4. Volbură Poiană: Proză originală.
5. Eduard Manole: Frunză verde şi Din înălţimi — voce şi chitară.
6. Al. Negură: Lectură din A. Mircea (Anghel şi St. O. Iosif).

Preţurile: Stal I 20 lei; Stal II 10 lei; Balcon III şi Balcon 5 lei. Bilete sunt de vânzare la Librăria Diecezană. Bulevardul Regina Maria şi în ziua şezătoarei, la cassă.

Concertul Rita Mărcuş

În ziua de 25 Octomvrie va avea loc în Palatul Cultural din localitate un *concert* de cunoscuta cântăreaţă d-na *Rita Mărcuş*, cu concursul d-lui Ştefan Mărcuş. Programul acestui concert pentru care se arată cel mai viu interes este următorul:

1. Smetana: Duet d. o. „Mireasa vândută“, d-na şi *dl Mărcuş*.
2. Proch: Variaţiuni brilante: D-na Rita Mărcuş.
3. G. Dima, Tib. Brediceanu: Doine şi Horece; dl Ştefan Mărcuş.
4. Rossini: Arie d. op. „Bărbierul din Sevilla“. D-na Rita Mărcuş.
5. G. Dima, Tib. Brediceanu: Doine şi Horece; D-na Rita Mărcuş.
6. Ciaikowsky: Arie d. op. „Oneghin“. Dl Şt. Mărcuş.
7. Mozart: a) cântec de leagăn; b) şi c) Sch. Strauss: Zueigung; Căcilie d-na Rita Mărcuş.
8. Verdi: Duet d. op. „Un ballo di maschera“. D-na şi dl Mărcuş.

Începutul la orele 9 seara. Bilete se află la Librăria Diecezană. Şcolărimea plăteşte numai 10 lei plus taxele.

Decernarea premiilor „G. Enescu“

Dumineca trecută s'a ţinut la Casa Şcoalelor din Bucureşti concursul pentru premiul naţional de compoziţia „George Enescu“.

S'au prezentat nouă candidaţi. In general nivelul lucrărilor prezentate — după cât se anunţă din Capitală — s'a arătat inferior celor din anii trecuţi. Comisiunea, sub preziden ţia de onoare a maestrului Bela Bartok, prezidată de George Enescu şi compusă din dnii: Alfred Alexandrescu, A. Castaldi, G. Enacovici, G. Georgescu, M. Jora, D. Kiriac şi Nona Ottescu a decernat două premii I în valoare de câte 5850 lei, dlor M. Andricu pentru o Suita de orchestră şi Filip Lazăr pentru un Divertisment pe o temă banala şi o Suită pentru pian.

Nu s'a acordat nici un premiu al II şi nici o menţiune.

Succesele Românilor în străinătate

Compozitorul român Dumitru Cuclin a fost numit decurând profesor de vioară, teorie şi estetică la City College din New-York.

Dna Cuclin, şoţia distinsului compozitor a avut deasemenea frumoase succese peste Ocean. La o expoziţie făcută de Liga Arhitecturală a New-Yorkului. Lucrările talentatei pictoriţe au fost elogios remarcate de juriu.

Arta românească — la Berlin

La Berlin se va deschide în cursul lunei Noemvrie o expoziţie de bibelouri şi jucării de lemn în stil naţional românesc.

Emil Isac — în ungureşte

Ziarul „Keleti Ujság“ din Cluj în numărul din 17 Oct., publică într'o frumoasă traducere o poemă în proză a dlui Emil Isac, intitulată: „Hristos şi Soldatul“.

INFORMAŢIUNI

O femeie antisufragistă

Arad, 22 Oct.

S'ar părea curios, dar aşa este.

Nu de mult mi-a căzut în mână o întâmpinare adresată senatorilor francezi, de către o femeie, din buna societate franceză: „Mme Marthe Borély“.

Ca să putem cumpăni importanţa chestiunii despre care vrem să spunem, că această femeie nu este o femeie stăpânită de idei ciudate, care fiecăreşte, ci dimpotrivă este o scriitoare binecunoscută, autoare a mai multor scrieri, tratând chestiuni destul de serioase.

Această literată — oricum femeie — se declară pe faţă o antisufragistă hotărîtă.

Argumentarea ei limpede, deşi cam originală, este însă bine definită.

Ea spune, că legile feministe par numai la prima vedere favorabile femeilor, când în realitate ele sunt cu adevărat funeste lor, pentrucă emanciparea politică le va priva de protecţiunea de care sexul şi felul lor de viaţă au nevoie încă.

Faţă de moravurile, cari domnesc astăzi, femeia nu este îndestul de protejată, se impune chiar o lege în această privinţă; o lege specială protectoare, în favoarea ei. Dar dacă va fi emancipată nu va mai putea pretinde să fie ocrotită în mod special, ci va avea îndatorirea — ca egala bărbatului — să se apere singură, pentrucă n'ar avea nici un înţeles, ca în faţa legii să fie şi emancipată şi protejată în mod special.

Făcând din femeie o cetăţeană egală în drepturi cu bărbatul, acesta va putea, în mod firesc, refuze legile împotriva seducţiunii sau a cercetării paternităţii, pentrucă emanciparea politică a femei este incompatibilă cu starea de dependenţă feminină, condiţiune pe care se bazează şi ocrotirea.

Cu toate aceste argumentări, credem însă că nu toate femeile prefer riscul de a se vedea lipsite de protecţiunea sexului tare, numai şi numai ca pot scăpa de sclavia în care se cred ţinute, pot dicta şi ele în public bărbatului.

Nu-i vorba, că în viaţa de familie, în multe cazuri emanciparea s'a înfăptuit de multă vreme.

I. R. A.

—

A. S. Principele Nicolae

In „Monitorul Oficial“ de azi a apărut decretul regal prin care A. S. R. Principele Nicolae, locotenent în arma infanteriei, se însumează, pe ziua de 1 Octomvrie 1924, în acelaş grad, în cadrele marilor militare, rămânând înscris în anuarul armatei şi în arma infanteriei.

Personale

Dl I. I. Georgescu, prefectul judeţului, a fost eri 21 Oct. în judeţ în inspecţie.

Azi 22 Oct. a fost la Timişoara, chemat de interes de serviciu.

Redacţia şi Administraţia ziarului nostru

şi-a stabilit sediul în clădirea din strada Consistorului Nr. 7, unde se poate întra şi prin Bulevardul Regina Maria Nr. 12. Indicaţii speciale scrise arată localul Redacţiei şi Administraţiei.

Vizitele ziariştilor Cehoslovaci

Ziariştii cehoslovaci au fost ieri la Galaţi primiţi cu toate onorurile cuvenite şi cu aceiaşi insufleţire ca în toate oraşele, pe care le-au vizitat până acum.

Astăzi sosesc la Poleşti ziariştii cehoslovaci. La ora 7 jum. vagonul cu oaspeţii va fi tras pe peronul din faţă, unde se va face primirea oficială. Gara a fost frumos decorată cu drapele române şi cehoslovace. Primirea se va face de autorităţile locale, ziariştii şi corespondenţii marilor ziare din Bucureşti.

La ora 8 dim. li se vor oferi o gustare la restaurantul gării. La ora 9 vor pleca cu automobilele în escursie pe Valea Prahovei şi vor vizita exploatarea petroliferă din Băicoi şi Câmpina, iar dejunul va fi luat la Sinaia.

La Breaza s'a organizat în onoarea oaspeţilor o frumoasă serbare cu caracter naţional. In tot cuprinsul judeţului oaspeţii vor fi însoţiţi de d. C. Vasilescu, directorul prefecturei Prahova.

Sistarea apei, pentru curăţirea conductelor

Direcţia Uzinelor comunale înştiinţează publicul din localitate că în zilele şi locurile mai jos înşirate, se va sista servirea apei dela ora 10 seara, până la ora 6 dimineaţa, pentru spălarea conductelor de apă.

22. Oct. Str. Cloşca, Str. Gh. Popa, Piaţa M. Viteazul, Str. Coşbuc, Str. Simion Balint, Str. Vic. Babeş, Str. Dim. Greceanu. 24 Oct. Str. Primăriei, Bulev. Carol I., Str. Gen. Grigorescu, Str. Aviator, V. Georgescu, Str. Moise Nicoară, Str. Bucur, Str. Gh. Lazar, Str. Soarelui. 27. Oct. Str. Horia, Str. Take Ionescu, Str. Consistorului, Str. Alexandri, Str. Ilarie Chendi, Str. Brătianu, Str. I. Vulcan, Str. Unirei, Str. Desseanu, Str. Eminescu. 29 Oct. Str. Seminarului, Piaţa Catedralei, Str. Românului, Str. Brancovici, Str. Meţianu, Str. Bariţiu, Str. 29 Decemvrie, Str. Pescarului, Str. Cercetaşilor, Str. Sublt. Z. Tâmpa. 31 Oct. 1924. Piaţa Catedralei, Str. Gojdu, Str. Cogălniceanu, Str. Calvin, Str. Rusu Şirianu, Str. Turnului, Piaţa Imp. Trăian, Str. Nicu Filipescu, Str. Veliciu, Str. Porumbaru.

Ca să nu uitaţi! Atelierul de croitorie de domni al lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub N-rul 6 Str. Matei Corvin.

Românizarea instituţiunilor bancare

— Măcar în ce priveşte personalul —

Iniţiativa particulară are asupra celei oficiale privilegiul celerităţii. Din acest punct de privire avem încredere în eficacitatea mişcării funcţionarilor de bancă români din Cluj, constituiţi într'o asociaţie cu numele de „Colegialitatea“.

Prima revendicare a acesteia este înlăturarea funcţionarilor comerciali, industriali şi de bancă streini, întrucât ei ocupă funcţiuni de ale localnicilor. Funcţionarii români protestează împotriva sistemului adoptat de băncile dela noi, de-a aduce funcţionari din streinătate. Angajarea acestora este justificată numai în cazul, când ei nu pot fi înlocuiţi, din cauza specialităţii lor. Astăzi avem însă funcţionari streini de toate categoriile. Soluţiunea propusă de funcţionarii români este scoaterea din ţară a celor streini, sau impunerea celor absolut indispensabili cu impozite mai urcate.

In al doilea rând acţiunea „Colegialităţii“ se îndreaptă spre înlăturarea dela instituţiunile româneşti a personalului minoritar. Căci, spun funcţionarii români, este absurd ca intreprinderi româneşti să se folosească de personal minoritar. Indeosebi la şefii de secţii se referă aceasta, pentrucă ei înţeleg să împiedece specializarea elementelor româneşti.

In sfârşit a treia ţintă pe care şi-au impus-o funcţionarii de bancă români este solidarizarea tuturor funcţionarilor particulari în vederea obţinerii unei situaţiuni mai avantajoase din punct de vedere material. Deocamdată această acţiune va fi intreprinsă în Ardeal, urmând ca apoi să fie extinsă şi în vechiul regat. De succesul ei funcţionarii îşi leagă mari nădejdi, mai ales că în actualele împrejurări, intreprinderile realizează benefecii frumoase.

Comemorarea lui Gh. Duca

Cu prilejul împlinirei a 25 ani dela moartea lui Gh. Duca, un grup de elevi şi admiratori au luat iniţiativa unei comemorări care a avut loc Duminică dim. în grădina de onoare a şcoalei politechnice din Capitală.

Din partea guvernului au luat parte d-nii miniştri I. G. Duca, fiul lui G. Duca, Al. Lapedatu, N. D. Chiculescu şi I. Constantinescu.

Solemnitatea a început printr'un serviciu divin oficiat de dr. M. Cristea, mitropolitul primat.

Au vorbit d-nii: ing Gh. Mironescu din partea comitetului de organizare, ing. N. Ştefănescu, ing. Vasilescu-Corfeu din partea politechnicei, ing. Stratilescu din N. G. S. R, ing. Caracostea din partea ministerului lucrărilor publice şi I. G. Duca.

In faţa monumentului lui Gh. Duca din faţa gării de nord au luat cuvântul d-nii: ing. Ottulescu director la CFR., Pomponiu (Piteşti) şi Al. Georgescu.

Crima pasională din Timişoara

Timişoara, 20 Octomvrie. — Aseară, la orele 8, calea Buziaş a fost teatrul unei crime pasionale, care a impresionat mult pe acei sub ochii cărora s'a desfăşurat.

Maria Schauberger a înjunghiat în inimă cu un cuţit pe rivala ei Irina Polgary, care a căzut scăldată în sânge, iar după câteva minute a murit.

Atât Maria cât şi Irina trăiau în concubinaj cu lucrătorul cărămidar Geza Otwoes.

Criminala a fost arestată.

Loteria Sindicatului Presei din Cluj

Un pachet de ţigari costă 6 lei. Fumezi ţigările şi nu rămâne decât scrumul. Un bilet de LOTERIA PRESEI din ARDEAL şi BANAT nu costă decât 2 lei, şi vă dă posibilitatea de a participa la distribuirea unor câştiguri în valoare de 500 mii lei. Tragerea va fi la 16 Februarie 1925. Comandaţi bilete la Sindicatul Presei Române din Cluj, palatul Bánfi.

Manevrele flotei engleze

Londra, 21 — Din Malta se anunţă că flota engleză din Mediterana, cuprinzând opt superdreadnought-uri, 11 crucişătoare, 108 distrugătoare, 5 submarine, două vase pentru avioane, va sosi în curând în apele oceanului Atlantic spre a se uni cu restul flotei.

Incendiu la un cinematograf din Atena

Atena, 21. — Din cauza unui incendiu care a isbucnit la un cinematograf din Atena s'a produs o panică aşa de îngrozitoare încât a provocat moartea a 27 de copii şi răni grave la peste 100 de persoane. S'au produs scene oribile.

Recrutarea ofiţerilor în armata rusă

Riga. — Un nou regulament cu privire la recrutarea ofiţerilor din armata roşie a fost publicat.

Toţi tinerii absolvenţi ai Universităţii, ai şcoalelor secundare, sau ai facultăţilor uvriere, după două luni de serviciu ca simplii soldaţi, vor fi trecuţi din oficiu, la şcoalele pregatitoare de ofiţeri, de unde, după un stagiu de 6 luni vor eşi „ofiţeri aspiranţi“.

Aniversarea alipirii Bucovinei

IAŞI, 21 Oct. — Autorităţile din Iaşi au fost informate că în ziua de 11 Noemvrie, suveranul va participa la serbările organizate la Cernăuţi pentru aniversarea a 6 ani dela realipirea Bucovinei.

Suveranul va fi însoţit de d-nii prim-ministru, miniştrii Gh. Mârzescu, general Mărdărescu, dr. Angelescu.

Autorităţile din Iaşi vor participa la aceste serbări.

500.000 lei poate câştiga oricine, jucând la LOTERIA PRESEI din ARDEAL şi BANAT. Comandaţi biletele la Sindicatul Presei Române din Cluj, palatul Banfi. Tragerea la 16 Februarie 1925.

Cinema

x **Azi primaoară** se rulează în cinema Urania renumitul film american: în „Ghiarele Demonilor“ dramă.

In acest film aventurios rolul principal îl joacă excelentul artist american Houdini, care e cel mai reanumit acrobat american, şi dispune de o putere şi energie supraomenească. Reprezentaţiile se încep la orele 4 jum., 6, 7 jum.

(x) Dramă din viaţa jurnaliştilor în cinema Apollo „Jocul cu moartea“, e titlul splendidului film care constă din 7 acte lungi. După cum se poate observa şi din titlul piesei, că subiectul este dintre cel mai bun. Intreagă povestea filmului decurge între momentele cele mai îngrozitoare. Intreg filmul acesta descrie viaţa riporterilor americani, care Joi şi Vineri se rulează în Apollo.

De Sâmbătă începând se va rula cel mai frumos film a sezonului: „Arena sângeroasă“ dramă de circ. Rolul principal. Rodolphe Valentina.

Cetiţi şi răspândiţi Tribuna Nouă

Ce se petrece în partidul naţional?

Ziarele au înregistrat, în timpul din urmă, svonul unor disensiuni cari se accentuează zilnic în sânul partidului naţional. Ar fi vorba de poziţiunea pe care au luat-o unii din membri fruntaşi ai partidului, împotriva dlui Maniu, din ziua rupturii tratativelor de fuziune cu ţărăniştii.

N'am înregistrat până azi aceste svonuri pentrucă nu ni se păreau destul de lămurite. Ultimul număr din Infrăţirea precizează. O delegaţie de zece membrii din comitetul executiv, printre cari dnii Aurel Vlad, V. Goldiş, Valeriu Branişte şi Lazăr Aurel, se va prezinta dlui Iuliu Maniu cu următoarea somaţie:

1) Inlăturarea şefiei dlui Iuliu Maniu şi instituirea la conducerea partidului a unui directoriu de trei;

2) Intrarea imediat în tratative cu un partid din vechiul Regat în vederea unei colaborări sau fuziuni;

3) Disolvarea actualelor Comitete dovedite a fi în serviciul unei politice personale;

4) Schimbarea actualei direcţiuni a ziarului „Patria“ care s'a făcut vinovată de tendinţe cu caracter confesional.

Delegaţia se va prezenta în cursul acestei săptămâni. Ruptura este inevitabilă, după părerea ziarului citat.

Situaţia politică din Jugo-slavia

BELGRAD, 21. — Camera s'a întrunit eri seară în sesiune ordinară procedând la alegerea biroului. Preşedintele Scupcinei d. Iovanovici a fost reales cu 233 de voturi din 259 numarul total al votanţilor. In cercurile politice se afirmă că criza va fi soluţionată prin menţinerea la putere a guvernului Davidovici.

O sesiune extraordinară a Ligei Naţiunilor

Paris, 20 — Paul Hymans, preşedintele consiliului Societăţii Naţiunilor, a comunicat secretarului general, că va convoca cât mai neintârziat consiliul Societăţei Naţiunilor, pentru o sesiune extraordinară, având a fi examinate diferendele între guvernele englez şi turc.

Campania de refacerea drumurilor judeţului

Dl Aurel Diaconovici, director regional al Ministerului de Comunicaţii, vorbeşte Tribunei Nouă. — Bugetul drumurilor a fost trecut altor nevoi urgente. — Noul buget va acoperi o bună parte din cerinţele urgente ale refacerii drumurilor din judeţ. — Noui fonduri destinate întreţinerei drumurilor

Arad, 22 Oct.

In cabinetul dlui subprefect al judeţului, am întâlnit un bătrân simpatic şi cu multă vervă. Era dl Diaconovici Aurel director regional al Ministerului de Comunicaţii — cu reşedinţa în Timişoara. Nimic din gravitatea directorilor regionali.

Mai mult glumeţ şi maniac de a verifica în rime satirice anumite situaţii. Dl dr. Augustin Lazăr, subprefectul judeţului, dl inginer Ilana, dl Aron Petruţ, subsemnatul şi toţi patru suntem vrăjiţi de expunerea dlui director regional Diaconovici, care ne tălmăceşte prin graiu actuala situaţie a drumurilor din regiunea dsale, în special ale judeţului Arad, care — după părerea domnului director regional — sunt inferioare celorlalte judeţe.

Spun dlui Diaconovici, că cititorii „Tribunei Noua“ ar fi foarte dornici de a putea afla când va avea şi judeţul nostru drumuri omeneşti; la care dorinţă dsa se sfieşte să răspundă direct, dar face următoarea comunicare:

Inainte-vreme, dările încasate pentru întreţinerea drumurilor erau suficiente în a satisface cerinţele; astăzi însă găsindu-se într'o stare de tranzacţie, noţiunea repartiţiei bugetului şi-a pierdut înţelesul. Intreţinerei drumurilor a fost şi este necesară şi în viitor repartiţia din 3/4 din totalul bugetului şi nu vom putea ajunge la o completă normalizare a drumurilor decât când această repartiţie ni se va reda de drept.

Bugetul drumurilor a fost trecut altor nevoi urgente

Bugetul drumurilor, care dela o vreme stă în fondurile prefecturilor de judeţ, a fost înghiţit în anii din urmă de alte nevoi mult mai urgente, cum este de pildă construcţia şcolară. Dacă şoselile vechiului regat sunt în momentul de faţă superioare celor dincoace de Carpaţi, aceasta se datoreşte că bugetul întrebuinţat construcţiilor şcolare de acolo l-a format chiar locuitorii satelor dornice de lumină, şi nu a fost nevoe să se dea prea mult din bugetul judeţului. La noi este tocmai invers: judeţul construeşte şi locuitorii satelor primesc de-a gata şcoala, care în momentul de faţă era o obligaţie sfântă a fi ridicată pe chiar spesele pungilor locuitorilor din comună.

Ţăranul ardelean este superior în cultură celui de dincolo, dar acela are o calitate superioară, care îi acoperă toate micile scăderi are desvoltată în el puterea de sacrificiu, care te uimeşte până la lacrimi. (Că s'a întrebuinţat în oarecare măsură forţa, aceasta nu se datoreşte de cât uneltirilor politice care au pătruns şi în sufletul ţărănimei, cari trebuia să rămână curată fată de murdăriile politicei de partid. N. R.) S'a discutat apoi repartizarea noului buget.

Noul buget va acoperi o bună parte din cerinţele urgente ale refacerii drumurilor din judeţ

Bugetul anului viitor, aprobat pentru refacerea drumurilor judeţene, este de 4.400.000 lei.

Se speră că acest fond va putea satisface o bună parte din nevoile urgente ale judeţului, ca reparaţii de porţiuni mici — grav deteriorate — cărare de pietriş şi reparaţia podurilor.

Lucrările vor fi începute în primăvară şi dl inginer Ilana, harnicul inginer al judeţului, ne face să credem că fondurile vor fi repartizate numai şi numai nevoilor urgente. Il cunoaştem priceperea în conducerea, aşa că nu ne îndoim.

Noui fonduri destinate întreţinerei drumurilor

Dar dl Diaconovici vine şi propune o nouă sursă de noui fonduri menite a veni în ajutorul drumurilor judeţene şi anume metoda întrebuinţată în jud Bihor dela începutul lui Mai a. c., metodă care a adus până în prezent un fond de peste 3 milioane lei. Metoda este simplă şi forma în care este practicată, prieşte ţinuturilor ardelene. Timbre speciale de 25, 50 bani şi un leu se aplică pe fracturi la magaziile gărilor de încărcare şi descărcare pentru fiecare sută de kgr. de marfă primită sau expediată.

La acest benificiu de încărcări sunt prevăzuţi pe rând, magazinerul gării cu 10 la sută, notarilor cu 1 la sută, subprefecţii cu 2 la sută, primii notari 1 la sută şi un supraveghetor al mânuirii acestor fonduri.

Această chestiune se găseşte însă în curs de tratare şi asupra ei vom reveni.

BON pentru un ANUNŢ de publicat la rubrica **Mica Publicitate**
22 Oct. 1924

Reîngroparea osemintelor domneşti dela Câmpulung

Duminică la orele 11 dim., s'a oficiat la mănăstirea catedrală „Negru-Vodă", din Câmpulung, un parastas pentru pomenirea cititorilor domni ai acestui sfânt locaş, şi anume: Basarab-Voevod cu Marghita dna, Nicolae Alexandru Voevod, cu Maria dna, Vladislav Voevod, Radu-Vodă cu Ana dna, Matei Basarab cu Elena dna, Grigore Dimitrie Ghica-Voevod cum şi Melchisedec egumenul şi arhiereul Filaret Apamios.

Au participat toate autorităţile în frunte cu dnii: N. D. Nicolau prefect de Muscel şi N. Costea, preşedintele comisiei interimare.

Din partea comisiei monumentelor istorice a luat parte dl Virgil Drăghiceanu, conducătorul săpăturilor arheologice, făcute în mănăstire.

Serviciul divin a fost oficiat de preoţii: Păcescu subprotoereu. Stroian paroh, Gh. Bănăţeanu, Isaica Nicolescu şi Victor Nicolescu.

Răspunsurile au fost date de corul seminarului orfanilor de război, unit cu cel al bisericii „Domnească".

Părintele Victor Nicolescu, a dat citire actului ce s'a încheiat cu ocazia acestei pioase solemnităţi. Documentul a fost semnat de întreaga asistenţă.

La orele 12, a avut loc reîngroparea rămăşiţelor pământeşti, ale marelui Basarab-Voevod, ale soţiei sale Doamna Marghita şi ale unor copii domneşti.

Osemintele acestea au fost găsite în mormintele domneşti, descoperite, cu ocazia recentelor săpături, şi au fost reîngropate într'un mormant comun, lângă stâlpul, ce s'a găsit, al bisericii restaurante de Matei Basarab.

Groapa e zidită de jur împrejur şi are deasupra o lespede care se poate da la oparte, spre a vedea interiorul cu stâlpul descoperit şi cu oasele astăzi reînmormântate.

Marele Basarab a murit la 1352 la Curtea de Argeş, dar cum biserica „Domnească" de acolo nu era terminată, a fost înmormântat în biserica „Domnească" din Câmpulung. (Mai târziu biserica a devenit mânăstire), ridicată tot de el, la anul 1315.

Tot în biserica aceasta a fost îngropat şi Nicolae Alexandru Basarab, mort la 10 Noembrie 1364.

Odată cu reîngroparea osemintelor domneşti, au fost reîngropate şi şapte schelete, găsite în morminte profanate şi aflate în pronaosul bisericii lui Matei Basarab.

Camillo Castiglioni

Jongleurul cifrelor cu, cel puţin, 9 nule, e omul zilei! Născut la Triest, ca fiu de rabin, Castiglioni, înainte de război, n'a fost decât un modest şi mic agent, plasator de pneumatice pentru automobile. Războiul, l'a scos în lumina orbitoare şi l'a îmbogăţit. Dodat cu acel bun simţ şi discernământ, inerent oamenilor quasi geniali şi „eroi" cari dau „lovituri", Castiglioni a ştiut să se vâre, să se amestece, să se impue! Repede îşi atrase cunoscutele uzine „Sem perit", începu să lucreze în massă automobile şi motoare pentru armată: apoi făcu o săritură în industria aviaţiei. De şi n'a avut nici titlul, nici firea de inginer, a ştiut însă să conducă şi să stimuleze pe ingineri.

Ca un al doilea Stinnes, Castiglioni „întreprindea"; şi impunea afacerilor, pecetea personalităţii sale. Fabrici, uzine, ateliere, intreprinderi comerciale, domenii, moşii, imobile, mine, cariere, păduri, metalurgie, totul şi toate le cuprindea în vârtejul danţului său fantastic şi de spirit organizator. Activitatea şi a întins-o în Italia, Serbia, Ungaria, Provinciile alipite României, Ceho-Slovacia, — înghiţea ca un balaur munţi şi păduri, şi gura lui însetată seca râuri şi fluvii. Nimic nu-i era cu neputinţă. O afacere antrena pe alta, şi toate la un loc, creiau altele noui.

Nu i-a fost deajuns câmpul industriei şi al comerţului, s'a aruncat în uraganul specul aţiunilor de bursă, şi toate i-au reuşit! Castiglioni ştia să încaseze sute de milioane de valută forte, fără să se deplaseze, fără să mişte un deget.

Nu odată, consorţii puternice, pentru a-şi realiza pretenţiile lor la Stat şi să exploateze publicul în deplină voe şi nesupărate de nimeni, ca să nu-l aibă în faţa lor şi să le concureze, i-au dat aşa zise „despăgubiri" şi „participaţiuni" de multe, foarte multe, sute de milioane. Era deajuns o vorbă de o singură silabă, un da sau un nu al lui Castiglioni, ca să se ridice sau să se scoboare, să se înalţe sau să se prăbuşească, o întrepindere, o afacere.

Fireşte, in ascendenţa sa vertiginoasă n'a mai ţinut seamă de nimic: s'a angajat în nişte afaceri abstracte, din domeniul fantaziei halucinante a psihiatriei. Nu mai păstra raporturile lumei reale, intrase în eter, în vidul interplanetar, într'un nou sistem cosmogonic. Nu mai conducea el afacerile, afacerile îl conduceau pe el. Prea încrezător în steaua lui, s'a bizuit pe calcule de proporţii geometrice, rezultatele n'au fost însă decât în proporţii aritmetice. Fatalitatea l'a împins în dimensiunea a patra şi... catastrofa s'a produs; Castiglioni s'a prăbuşit; şi cu tot aranjamentul intervenit — după cum ne vestesc telegramele — el poate fi considerat ca terminat. Chiar dacă nu se va lăsa bătut şi va reîncepe, e deochiat, şi... punct.

Castiglioni aparţine ca tip, vremurilor noastre de dezechilibru, când noţiunile exacte ale oamenilor şi a lucrurilor au dispărut. Castiglioni nu poate fi apreciat cu mijloacele facultăţilor noastre ante-belice; un alt criteriu, o altă măsură şi o altă pondere îi sunt aplicate: scrupulele sentimentale şi sentinţele morale curente, aplicate lui, sunt răsuflate, trezite.

Noi, cei ai trecutului, nu putem să-l înţelegem, nici să-l apreciăm, nici să-l judecăm şi mai puţin, să-l osândim, — scapă investigaţiunilor.

Danub.

Şansele electorale în Anglia

Lloyd George pentru acordul cu conservatorii. — Presa liberală se îndoeşte de succesul acestui acord.

LEAFIELD, 21. — La sediul central al partidului liberal s'a ţinut astăzi o întrunire, în care s'a accentuat că aranjamentele potrivit cărora, într'unele sedii electorale, candidaţii liberali au fost retraşi, iar în altele s'au retras candidaţi conservatori pentru a nu opune voturi desbinate laburiştilor, nu trebuesc privite ca un pact de fuziune între liberali şi conservatori.

Nu există nici o obligaţie formală ca liberalii să voteze pentru conservatori.

Hotărirea trebuie luată de fiecare alegător în parte, potrivit conştiinţei lui.

Lloyd George într'un articol publicat în Daily Chronicle relevă că în ultimele alegeri partidele liberal şi muncitoresc au fost de acord, dat fundcă fiecare se opunea politicei protecţioniste a partidului conservator.

Acum situaţia este alta: partidul laburist a cerut verdictul ţărei în chestiunea tratatului cu Rusia şi retragerea urmărirei contra comuniştilor.

Faptul pune în luptă împotriva partidului muncitoresc ambele partide: conservator şi liberal.

Ca rezultat, în centrele electorale unde conservatorii nu au sorţi sa câştige locul, aceştia s'au retras, inclinând totodată să voteze principiul liberal pentru a putea astfel combate candidatul laburist.

Acelaş lucru se întâmplă în centrele electorale unde liberalii nu au perspectiva de a fi aleşi; ei sunt bucuroşi de a nu se opune candidatului conservator, deoarece nu voesc să facă jocul laburiştilor.

Părerea presei liberale

Cu toate acestea ziarul liberal „Daily News" în editorialul de astăzi crede că în alegerile unde lupta va fi aprigă între candidaţii laburişti şi opoziţie, liberalii vor vota automat pentru conservatori şi deci ca o urmare conservatorii vor avea majoritatea. Arată că politica protecţionistă şi vamală, mai cu seamă în ceiace priveşte taxele de import este o ameninţare pentru comerţul liber, deasemenea mai sunt de temut şi alte principii conservatoare în diferite chestiuni ce privesc de aproape programul liberal. Aşa dar chestiunea, dacă liberalii vor vota pentru conservatori în imprejurările acestea, îşi găseşte răspunsul în ea însăşi.

Tot aceiaş părere exprimă şi organul liberal „Star" în editorialul de seară.

Speranţele conservatorilor

Cercurile conservatoare dau o deosebită importanţă faptului că alegerile de data aceasta nu se vor prezenta în triunghiu, fapt precumpănitor in ceiace priveşte rezultatul. Anul trecut candidaţii laburişti au obţinut 66 locuri de minoritate de voturi.

De data aceasta în 36 de secţii electorale candidaţii liberali au fost retraşi lăsându-se numai candidaţii conservatori, astfel că în alegerile de acum lupta se va da numai între liberali şi laburişti sau conservatori şi laburişti. Totuşi conservatorii cred că nu toate voturile liberalilor vor fi date conservatorilor şi că 2/3 din voturile liberale vor merge şi la candidaţii laburişti. Pe de altă parte nici acolo unde conservatorii şi-au retras candidatul alegătorii nu vor da toate voturile liberalilor, fiind mulţi cari se vor abţine dela vot.

Dizolvarea Reichstagului

BERLIN, 21 (Rador). — Democraţii au decis să demisioneze din guvernul remaniat prin întrarea naţionaliştilor germani, şi au propus preşedintelui Reichului dizolvarea Reichstagului. Preşedintele în urma acestei propuneri a dizolvat Reichstagul.

Economice.

Fluctuaţiunile suprafeţei cultivabile

Suprafaţa rămasă necultivată, în primii ani de după război, era, proporţional, mai mică, pe terenul expropriat decât pe cel neexpropiat; aşa dar nu exproprierea era cauza necultivării.

Suprafaţa necultivată s'a micşorat în măsura în care înainta aplicarea refermei. Azi numai există suprafeţe necuitivate.

Suprafaţa cuitivată cu diferite plante a crescut dela an la an. A crescut chiar şi suprafaţa cu grâu, izbit de atâtea restricţiuni.

Exportul agricol a crescut deasemenea an de an, începând din 1920.

Cauzele deficitului, în suprafaţa cultivată din primii ani, — deficitului de producţie şi export se explica astfel:

Pierderea unui enorm număr de braţe viguroase de muncă.

Secătuirea, de către ocupanţi, iar în Moldova de propriile noastre nevoi, a tuturor proviziilor.

Distrugarea inventarului viu şi mort.

Nevoia de a hrăni provincii industriale ca Transilvania.

Consumul sporit al clasei ţărăneşti.

Acest din urmă punct e foarte important. S'a dovedit, în repetite rânduri, că în ţări agricole cu o structură agrară ca a României şi Rusiei, se exporta mult înainte de de războiu, însă ţărănimea era atunci subnutrită.

Cauzele de mai sus, datorite în ultima analiză a războiului, şi-au avut efectele lor, în toate ţările înconjurătoare: Ungaria, Bulgaria, Jugoslavia, Polonia. Toate au trecut printr'o criză a producţiei agricole similară, indifirent dacă au aplicat sau nu o reformă agrară ca a noastră,

Un nou sistem de foraţă în industria petroliferă română

„Argus" află, că în legătură cu noua lege de comercializare soc. Steaua Română, a încheiat o convenţie foarte importantă cu soc. „Omnium de Petrol" dela Paris.

Convenţia are de scop în primul rând intensificarea producţiei de petrol soc. „Steaua Română" printr'un nou sistem de foraje, pe terenurile petrolifere aparţinând acestei societăţi.

Noul sistem de foraje ce se va inaugura pentru primaoară în ţara noastră de către soc. „Steaua Română", este cel uzitat la Pechelbrone (Alsacia), constând în săparea de puţuri cu galerii, servind la retragerea directă a ţiţeiului pe suprafeţele întinse.

Primul puţ cu galerii al societăţii „Steaua Română", se va construi la Câmpina, şi construcţia lui va dura cel puţin doi ani.

Puţul avea un diametru de 4 şi jum. m. şi o adâncime de 300 metri, de unde vor începe galeriile.

Pentru acoperirea cheltuielilor necesare acestor lucrări uriase, soc. „Omnium" pune la dispoziţia soc. „Steaua Română" un avans de 25.000.000 fr. francezi.

Graţie acestui sistem de foraje producţia de ţiţei se triplează, în raport cu aceia ce se obţine prin sistemul sondelor.

Penetraţia economică italiană în Austria

ROMA. — Ziarele italiene publică informaţiuni relative la oarecari planuri ale Italiei pentru o penetraţie economică în Austria. Intre altele ziarele spun că Italia a început în ultimul timp să se intereseze foarte mult de Austria nu numai din punctul de vedere economic dar şi politic. Capitalul italian caută, prin toate mijloacele să se introducă în Austria. Nu s'a lăsat descurajat de greutăţile întâmpinate de Banca Comercială din Milan cu prilejul regulării afacerei Castaglione, dificultăţi cari n'au permis băncii o acţiune complectă a ei aşa cum voiau Italienii.

Este vorba acum de o mare bancă din Roma care este mult sprijinită de Preşedintele Consiliului. Această bancă voieşte să câştige o influenţă preponderentă asupra unei mari Bănci din Austria interesată de aproape în viaţa economică austriacă şi cu multe legături în cercurile industriale. S'au făcut deja demersuri în acest sens. In acest mod, capitalul italian, ar pu[...] intermediul bancii austriace să joa[...] de seamă în viaţa economică a [...] Considerându-se pe de altă parte [...] strânse dintre Banca italiană în ch[...] Guvernul respectiv se poate ded[...] stă iniţiativă de a se introduce in[...] nomică a Austriei va fi însoţită [...] acţiune politică.

—oo—

Devizele şi va[...]

Rador, 22 Octomvrie.

Zürich: Deschiderea: Inch[...]

Berlin:	124.12.50	—
Amsterdam:	205.15	—
New-York:	520.37.50	—
Londra:	2340.75	—
Paris:	27.0.—	—
Milano:	2263.75	—
Praga:	1552.50	—
Budapesta:	68.—	—
Belgrad:	755.—	—
Bucureşti:	297.50	—
Varşovia:	100.—	—
Viena:	7350.—	—

Bucureşti închiderea: Paris 9.25, 790, Berlin—, Newyork 176.—, M[...] Zurich 33.90, Viena 25.—, Praga 5[...] pesta —

Valute: Napoleon 680, Marca de aur [...] 125, lira turcească 95, font englez 7[...] francez 9.30, franc elveţian 34.— [...] drachma 285, dinar 250, dolar 170.—, [...] austriacă 25.—, coroana maghiară 2[...] col 510, Marca poloną 33.—.

—oo—

Poşta Redacţi[...]

I. M. Kodiş. Apreciem. durerea [...] dar credem, că în ziar ponosuri [...] personale totuş nu au loc. Concepţi[...] ticol în termeni mai generali, — am[...] publica.

Reclama e sufletul comerţu[...]

Tipografia „Aradul"

aranjată cu cele mai moderne maşini de tipar şi cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparţinătoare acestei branşe, precum: reviste literare, anuare şcolare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreaptă

Tipografia „Aradul" S. P. A. în Arad. Cenzurat: PREFECTURA JUDEŢULUI